

Ils custs s'augmentan senza fin

20 onns nova assicuranza da malsauns

DA LUCAS DEPLAZES / ANR

■ L'onn 1996 ha il suveran acceptà la nova lescha federala davart l'assicuranza da malsauns (LAMal). Quella prevesa l'obligatori per mintga persuna en Svizra. Quest princip munta ina solidaritad tranter personas sanas e talas cun problems da sanadad. La solidaritad er tranter giuvens e vegls stat en il center da la politica da sanadad.

Las cassas da malsauns ston acceptar mintga dumonda d'entrada per las prestaziuns da basa. La lescha garantescha a mintgin in provediment medicinal adequat e cumpeglia er las prestaziuns da spitex. Noss pievel na vul betg ina medischina per duas classas da glieud, per ritgs e per paupers. Differenzas pon las cassas da malsauns porscher a tgi che vul supplements spezial, sco per exempel chombras mo per ina u per duas personas, libra schelta dal medi, pensiun speziala.

La lescha pretenda dentant che las prestaziuns stoppian esser effizientas, cunvegnetas e duain correspunder a criteris economicis. Il tractament assicurà è fixà en il catalog da prestaziuns e vala per tuts. Durant ils ultims onns èn vegnidas extendidas las prestaziuns. Er ils criteris da prestaziun determinads en la lescha han manà a discussiuns cuntraversas. En la dumonda dispartiva davart la medischina alternativa/cumplementara ha il pievel votà en favur da diversas metodos ordaifer la scienza medicinale.

Ils cuts èn sa dublads

Durant quests 20 onns èn s'augmentads ils custs onn per onn sin actualmain passa 70 milliardas francs l'onn u 11,1 per schient dal product naziunal brut (PNB). Tar l'introducziun da la nova lescha 1996 eran quai 9,2% dal PNB. L'onn passà han ins calculà las premias per ina persuna sin var 412 francs il mais, l'onn 1996 custavan quellas la mesadad. Da remartgar è plinavant il fatg che las premias s'augmentan bler pli svelto che la chareschia e las pajas. Èn s'augmentadas las pajas ils ultims 20 onns per var 25%, han ins constatà tar las premias per las cassas da malsauns in azumant da 125%. L'augment massiv dals custs vegn declerà cun in fitg aut standard da la medischina e cun la dumonda efectiva dals pazients. L'augment dals custs correspundia a las dumondas dals assicurads, ha constatà repetidamain er *Alain Berset*.

Ils custs da la sanadad publica s'augmentan spert e senza fin.

KEYSTONE

Tschert è dentant er l'augment constant dals medis spezialists ed il schlargiament dal catalog da prestaziuns. Divers studis han er constatà intervenziuns chirurgicas senza in vair basegn, spezialmain tar pazients cun ina assicuranza complementara. Cumbain ch'il dumber dals ospitals è sa reduci n'han ins betg pudì franar ils custs. Diversas propostas da franar l'augment dals custs han fatg naufragi en il parlament federal.

Nova finanziaziun dals ospitals

Dapi l'onn 2012 vegnan finanziaziun dals ospitals sin fundament da pauschalas per cas (DRG). Empè da quintar ils dis da dimora en l'ospital vegnan prendidas en consideraziun las prestaziuns. Il nov sistem ha procurà per dapli concorrenza. Fin uss n'ha il nov sistem da finanziaziun betg purtà il resultat spetgà. Il pazient po eger sez l'ospital, er ordaifer ses chantun da domicili. Be paucs pazients fan diever da quella libra schelta. En connex cun ils custs vegn fatg attent che la Svizra disponia d'ina medischina d'alta qualitat, er grazia a la tecnica moderna. E tuttina succedan memia blers sbagls. La medischina na possa betg garantir il success da sias intervenziuns, vegn fatg va-

lair, memia cumplitgà è il corp uman. Sorta in pazient pli invalid da l'ospital che quai ch'el era avant stuess l'ospital surpigliar sia responsabladad, sco mintga interpresa ordaifer il sector medicinal. Davent da l'onn 2017 surpiglian tuts chantuns 55% dals custs e las cassas da malsauns 45% dals custs staziunars.

In tschert effect han registrà models che han per mira da coordinar e da controllar il tractament medical sco HMO, models da medis da chasa. In vair success ha cusseglier federal Berset realisà sin il sector dals medicaments. Al'industria farmaceutica reusseschia quai dentant adina puspè da porscher novs medicaments, dentant cun pretschs pli auts. Er en cumparaziun cun noss pajais vischins èn ils medicaments pli chars. Gronda bregia ha la Svizra d'acceptar receipts cun generica.

Las novas premias

Mintgamai per la fin da settember comunitgescha l'Uffizi federal da sanadad las premias per l'onn proxim. In sto quintar cun augments da 4–5%. Davent da quest onn na dastgan las cassas da malsauns betg annunziar lur premias avant ch'ellas èn vegnidas examinadas da l'Uffizi federal da sanadad. Plinavant preten-

da il parlament per models cun franchisas autas ina durada da trais onns. Quella mesura duai impedir che pazients reduceschan la franchisa sin il minimum da 300 francs en il mument che la sanadad ballucca.

Dira critica

Divers exponentes han criticà la politica dal parlament federal. Propostas per reducir ils custs, sco per exempel in stop da medis, è vegnì torpedi cun la consequenza che il chantun Vad ha constatà in augment dal dumber da medis da 300 en 18 mais, ha punctuà il cusseglier guvernativ *Pierre-Yves Maillard*. Cussegliera naziunala *Barbara Gysi* (pss/SG) ha fatg attent che in terz dals commembers da la cummissiun per segirezza sociala e sanadad (CSS) dal cussegl naziunal disponia d'in mandat en il sector da l'assicuranza da malsauns. Er l'industria farmaceutica haja ina buna lobi en il parlament.

Pertgè investescha Migros en ospitals?

Marina Carobbio, cussegliera naziunala tessinaisa, ha constatà che investurs privats hajan chattà in nov sector d'investiziuns e tschentà la dumonda, or da tge

motiv investescha Migros en praticas da gruppas? Pertgè investeschan pussants concerns en ospitals e clinics? Sin il sector da la sanadad fan intgins investurs considerabels gudogns cun la consequenza che las premias per las cassas da malsauns s'augmentan. Or da quest motiv pretenda la pss da sias secziuns chantunals da lantschar iniziativa per limitar las premias sin 10% dal budget dal tegnairchasa. Plinavant vul la pss impedir che ospitals publics vegnan en mauns da societads acziunarias. Dal parlament pretenda la partida criteris pli severs per ospitals ch'ils chantuns mettan sin la gliesta da prestaziuns.

Chara concorrenza

Ier han preschentà a las medias a Berna exponentes da la Partida socialdemocratica da la Svizra (pss) in «Palpiri da discussiun» davart l'effect da la concorrenza sin il martgà da la sanadad publica. Ils experts han constatà in ferm trend en la direziun concorrenza e privatisaziun. La raschun da quest svilup saja l'introducziun da la nova finanziaziun dals ospitals l'onn 2012. Las pauschalas per cas (DRG) sforzia ils ospitals da generar gudogns perquai che quellas instituziuns sajan uss suttamessas ad ina dira concorrenza sin in nov martgà da sanadad. Las consequenzas stoppian surpigliar ils pazients, principalmain glieud attempada, pazients cun problems da sanadad cronics u psichics, e personas a l'ur da nossa communitad. Quest svilup mainia ad ina medischina da duas classas. Dals pazients pauc attractiv stoppia s'occupar il maun public, per encounter profiteschian personas cun in supplement privat d'in servis excellent en ils ospitals ed en las praticas ambulantas. La concorrenza en il sector da la sanadad publica saja d'avantatg per intgins investurs sin donn e cust dals assicurads. In tractament ambulanz saja daventà interessant per ils ospitals. Quest svilup saja negativ per las cassas da malsauns. Il tractament ambulanz saja negativ per las cassas da malsauns (45%). Il tractament ambulanz saja negativ per las cassas da malsauns, quai vul dir ils pajapremias.